Dosarul nr. 3r-997/24; (2-23062697-02-3r-14082024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (judecător Dodon Viorica)

D E C I Z I E

14 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând recursul depus de avocatul Ghidirim Irina în interesele recurentului Scripcenco Ilia, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 12 iulie 2024, prin care în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Scripcenco Ilia către Plevan Vasile, adjunct interimar al procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, privind recunoașterea răspunsului ca ilegal, anularea răspunsului și obligarea Procuraturii Anticorupție în cercetarea cazului penal, examinarea și satisfacerea plângerii înaintate de către petiționar în cadrul Procuraturii Anticorupție, prin cercetarea completă a cazului penal,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 03 mai 2023 Scripcenco Ilia a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Plevan Vasile, adjunct interimar al procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, privind recunoașterea răspunsului ca ilegal, anularea răspunsului și obligarea Procuraturii Anticorupție în cercetarea cazului penal, examinarea și satisfacerea plângerii înaintate de către petiționar în cadrul Procuraturii Anticorupție, prin cercetarea completă a cazului penal.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la 23 martie 2023, 29 martie 2023 și 30 martie 2023 a înaintat plângeri Procuraturii Anticorupție, care au fost înregistrate sub nr. nr. 3415/23, 3754/23 și 3678/23, prin care a manifestat dezacordul cu soluțiile emise în cadrul proceselor penale nr. 2*****96 și nr. 2*****61. Toate aceste plângeri au fost conexate într-o singura procedura, având in viziunea lor același obiect.

În cadrul examinării cererilor adresate Procuraturii Anticorupție, ultimele au rămas neexaminate, fiind conexate la plângerea nr. 2969/23 din 14 martie 2023, motivând ca toate plângerile au același conținut.

Reclamantul consideră răspunsul dat de către adjunctul interimar al procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, Vasile Plevan, a fi unul formal și faptul neexaminării plângerilor înaintate, un drept încălcat al petiționarului. În pofida faptului ca toate plângerile erau diferite, au fost conexate și neexaminate fiecare în parte, oferindu-i un răspuns formal.

În plângeri reclamantul a făcut referire la toate acțiunile pretins a fi ilegale in dosarul penal 2*****6 și a solicitat sa fie cercetate și examinate. Menționează acțiunile care vădit arată asupra faptului că procurorul nu a examinat obiectiv și sub toate aspectele plângerea înaintată de către reclamant, neglijent nu a emis toate acțiunile în scopul elucidării sub toate aspectele a cazului.

Soluția procurorului nu a fost motivată. Nu au fost întreprinse acțiuni de urmărire penală solicitate și necesare în scopul luării unei decizii corecte pe caz și nu a cercetat toate probele necesare. La fel, nu a fost audiat în scopul clarificării situației și emiterea unei decizii corecte, Lilian Cebotari, care este persoana vizată în plângerea petiționarului. După care au urmat și alte acțiuni pretinse a fi ilegale în viziunea cet. Ilia Scripcenco, de către ofițerul Irina Covrig, Corneliu Bratunov, care acționează în interesele polițistului Lilian Cebotari pe dosarul penal nr. 2*****96 (Curtea de Apel a trimis cauza penală la reexaminare).

Astfel, solicita reclamantul anularea răspunsurilor oferite și impunerea să investigheze plângerile depuse anterior de către petent, să fie luate măsuri necesare pentru a proteja interesele cet. Scripcenco Ilia și pentru a soluționa orice abuzuri.

Este important să se acționeze în mod transparent și responsabil în astfel de situații și să se asigure respectarea legii și a principiilor de integritate în cadrul funcțiilor publice. Acțiunile descrise sunt contrare principiilor de integritate și imparțialitate care ar trebui să ghideze activitatea unui procuror. Acțiunile indicate în plângerile înaintate de câteva ori și lăsate fără examinare cu un răspuns formal, sunt acte de natură să afecteze drepturile și libertățile cet. Ilia Scripcenco și să pună în pericol procesul de justiție și respectarea legii.

Prin acțiunile ilegale au fost încălcate art. 9 Cod de procedură penală, principiul egalității în fata legii, art. 10 Cod de procedură penală, principiul respectării drepturilor, libertăților si demnității umane, art. 16 Constituție egalitatea persoanelor în fața legii, etc.

Solicita reclamantul recunoașterea răspunsului emis de către adjunctul interimar al Procurorului șef al Procuraturii Anticorupție cu nr. 3952 din 22 martie 2023, la cererile nr. 3415/23 din 23 martie 2023, 3754/23 din 30 martie 2023 și 3678, ca fiind ilegal, anularea răspunsului și obligarea Procuraturii Anticorupție în cercetarea cazului penal, examinarea și satisfacerea plângerii înaintate de către petiționar în cadrul Procuraturii Anticorupție prin cercetarea completă a cazului penal nr. 2*****96.

Poziția judecătorului instanței de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 12 iulie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Scripcenco Ilia, a fost declarată inadmisibilă (f.d. 38-40 verso).

Solicitarea recurentului:

La 23 iulie 2024 avocatul Ghidirim Irina în interesele recurentului Scripcenco Ilia, a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 12 iulie 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu adoptarea unei noi încheieri prin care să fie examinat și admis recursul.

Termenul de declarare a recursului:

În temeiul art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din materialele cauzei rezultă că, încheierea contestată a fost emisă la data de 12 iulie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 23 iulie 2024, astfel Colegiul conchide că recursul a fost declarat în termen.

Argumentele părților:

În motivarea recursului declarat, reprezentantul recurentului a invocat că încheierea contestată o consideră ilegală si neîntemeiată. În primul rând, instanța de judecată a omis să-l înștiințeze pe recurent despre data ședinței de judecată, deși a telefonat de mai multe ori grefierii instanței pentru a afla data ședinței, luând în considerație că pe portal nu era afișat și a solicitat în

mod expres să fie informat prin e-mail sau telefon când va fi fixată, astfel că în lipsa unei înștiințări corespunzătoare, s-a încălcat dreptul fundamental la apărare.

Instanța de judecată a procedat la judecarea cauzei în lipsa înștiințării părților, deși reclamantul a anunțat că dorește să fie înștiințat despre data ședinței de judecată, fapt ce contravine principiilor echității și contradictorialității procesului.

Susține că cererea de chemare în judecată se referă la plângerile cu privire la actele ilegale ale procurorilor și ofițerilor, care nu au fost examinate. Acest fapt subliniază importanța ca instanța de contencios administrativ să analizeze în mod riguros și complet situația pe caz.

Examinarea cauzei în lipsa înștiințării părților contravine principiilor echității și contradictorialității procesului, prevăzute de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la un proces echitabil, și art.20 din Constituția Republicii Moldova, care prevede accesul liber la justiție.

Recurentul consideră că soluția instanței este una neîntemeiată, întrucât nu s-a examinat cauza sub toate aspectele, instanța nu a analizat în detaliu motivele pentru care plângerile au fost conexate și respinse, deși fiecare din ele ridicau aspecte distincte și importante referitoare la acțiunile pretins ilegale ale procurorilor și ofițerilor. Mai mult, instanța nu a luat în considerare că cet. Scripcenco Ilia a fost privat de dreptul său de a avea plângerile examinate în mod obiectiv și imparțial, ceea ce constituie o încălcare a art. 16 din Constituția Republicii Moldova.

La 05 septembrie 2024, reprezentantul intimatului Procuratura Anticorupție a depus referința, solicitând respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurenți și a materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 241 Cod administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, la 23.03.2023, 29.03.2023 și 30.03.2023, Scripcenco Ilia a depus la Procuratura Anticorupție mai multe plângeri, înregistrate cu nr. 3415/23, 3754/23 și 3678/23, prin care a manifestat dezacordul cu soluțiile emise de procurori în cadrul proceselor penale nr. 2*****96 și 2*****61. Plângerile sus enunțate au fost conexate într-o singură procedură.

La 07 aprilie 2023 Plevan Vasile, adjunct interimar al Procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție a expediat în adresa lui Scripcenco Ilia răspunsul nr. 4873, prin care a informat că Procuratura Anticorupție a examinat cererile nr. 3415/23, 3754/23 și 3678/23, astfel că s-a stabilit că conținutul cererilor este similar, acestea fiind conexate într-o singură procedură. La fel, reclamantului i s-a explicat că în cazul în care nu este de acord cu soluțiile adoptate în cadrul

proceselor penale, acesta dispune de dreptul procesual de a le contesta în ordinea prevăzută de art. art. 299/1-299/2, art. 313 Cod de procedură penală. (f.d. 13)

La 03 mai 2023 Scripcenco Ilia a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Plevan Vasile, adjunct interimar al procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, solicitând recunoașterea răspunsului emis de către adjunctul interimar al Procurorului șef al Procuraturii Anticorupție cu nr. 3952 din 22 martie 2023, la cererile nr. 3415/23 din 23 martie 2023, 3754/23 din 30 martie 2023 și 3678, ca ilegal, anularea răspunsului și obligarea Procuraturii Anticorupție în cercetarea cazului penal, examinarea și satisfacerea plângerii înaintate de către petiționar în cadrul Procuraturii Anticorupție prin cercetarea completă a cazului penal nr. 2*****96.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 12 iulie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Scripcenco Ilia, a fost declarată inadmisibilă (f.d. 38-40 verso).

La 23 iulie 2024 avocatul Ghidirim Irina în interesele recurentului Scripcenco Ilia, a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 12 iulie 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu adoptarea unei noi încheieri prin care să fie examinat și admis recursul.

Instanța de recurs analizând materialele dosarului în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția primei instanțe despre inadmisibilitatea acțiunii, este justă și legală, aceasta avînd la bază cumulul dovezilor administrate, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, iar de către recurent nu au fost prezentate careva probe suplimentare în vederea demonstrării netemeiniciei concluziilor invocate de prima instanță în încheierea contestată.

În contextul cerințelor deduse judecării, instanța de recurs reține că, conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contenciosul administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 207 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd, reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 2 alin. (3) lit. b) Cod administrativ, prevederile prezentului cod nu se aplică: raporturilor juridice ale autorităților publice care acționează în baza Codului contravențional sau Codului penal.

Colegiul menționează că prima instanță corect a menționat că, de fapt, în cazul din speță, Scripcenco Ilia prin plângerile formulate exprimă dezacordul cu soluțiile adoptate de organul de urmărire penală în cadrul proceselor penale nr. 2*****96 și 2*****61, în privința cărora,

legislația în vigoare prevede căi de contestare distincte, care nu fac obiectul contenciosului administrativ.

În acest sens, Codul de procedură penală stabilește cadrul normativ special ce vizează ordinea/modul de contestare a acțiunilor organului de urmărire penală (ofițer de urmărire penală, procuror), fie ale actelor procedurale emise de acestea, fapt despre care petiționarul a fost informat de adjunctul interimar al Procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție prin scrisoarea nr. 4873 din 07.04.2023, fiind făcută trimitere la prevederile art. 299/1-299/2 și art. 313 din Cod de procedură penală.

În acest context, este relevant de reținut raționamentele Curții Supreme de Justiție enunțate în Hotărârea Plenului nr. 10 din 30.10.2009 și anume - „acțiunile privind obligarea procurorului de a porni un proces penal, privind anularea ordonanței de clasare a procesului, privind contestarea altor acte procesuale dintr-un proces penal, nu sunt de competența instanței de contencios administrativ, deoarece actele emise de procuror, în acest caz, poartă caracterul unor acte de procedură și pot fi contestate în ordinea prevăzută de legislația procesuală penală”.

Instanța ține să menționeze că acțiunea în contencios administrativ, are menirea de oferi protecție juridică persoanei împotriva activității administrative ilegale a autorităților publice, dar nu este un mijloc legal prin care să se urmărească blocajul activității autorităților publice sau antrenarea fără motiv a terților în acțiune judiciară, pentru motive de insatisfacție generală.

Totodată, temeiul constituțional al contestării actelor autorităților publice și a răspunderii acestor autorități pentru vătămările aduse prin nesocotirea sau încălcarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, rezultă din art. 52 din Constituție, dar este prevăzut expres și în art. 53, consacrat nemijlocit dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică.

Astfel, potrivit 53 alin. (1) din Constituția RM, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Coroborând normele legale enunțate la materialele cauzei, Completul judiciar reține ca fiind corecte argumentele primei instanțe că, calitatea de reclamant în acțiunile de contencios administrativ, o poate avea doar persoana care poate revendica un drept vătămat sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Ținând cont de faptul că din materialele cauzei nu rezultă încălcarea a careva drept/drepturi ale reclamantului Scripcenco Ilia de către Procuratura Anticorupție, prin activitatea administrativă a autorității publice, judecătorul primei instanțe just a concluzionat că acțiunea reclamantului urmează a fi declarată inadmisibila, în baza temeiului prevăzut de art.207 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ, prin prisma art. 2 alin. (3) lit. b) Cod administrativ, care prevede că prezentului cod nu se aplică: raporturilor juridice ale autorităților publice care acționează în baza Codului contravențional sau Codului penal.

Prin prisma art. 6 din Convenția Europeană, precum și prin prisma jurisprudenței Curții Europene, dreptul de acces la justiție nu poate fi absolut, el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit. Accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei și scopul legitim urmărit (Guérin contra Franței, 29 iulie 1998, § 37). Totuși, limitările nu trebuie să reducă la zero esența acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiției și, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicați în proceduri trebuie să se

aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (Miragall Escolano ș.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33). Curtea Europeană a statuat că, dincolo de limitele care circumscriu conținutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit. Dreptul de acces la o instanță de judecată impune, prin însăși natura sa, a fi reglementat de către stat, reglementare care poate fi variabilă în timp și spațiu, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane contra Regatului Unit al Marii Britanii).

De asemenea, prima instanță întemeiat a reținut și jurisprudența CtEDO în conformitate cu care, dreptul de acces la justiție poate fi restricționat de către statele membre ale Consiliului Europei, însă limitările aduse acestui drept trebuind să respecte cîteva principii cum ar fi: un raport rezonabil între scopul urmărit și mijloacele alese, scopul urmărit trebuie să fie legitim și să nu afecteze substanța dreptului.

Astfel, contenciosul administrativ instituit de Codul administrativ, nu este un contencios obiectiv de legalitate, dar subiectiv, implicând apărarea unui drept subiectiv propriu.

Prin urmare, sunt greșite și nu pot fi reținute argumentele recursului, că încheierea primei instanțe este ilegală și nefondată, urmând a fi anulată. Or, din actul judecătoresc contestat rezultă că acesta a fost emis cu respectarea procedurii, determinarea corectă a circumstanțelor cauzei și aplicarea întemeiată a normelor legale, respectiv lipsesc temeiuri legale pentru anularea încheierii primei instanțe.

Totodată, se constată că pretinsă afectare a drepturilor lui Scripcenco Ilia prin soluțiile emise de organul de urmărire penală în cadrul proceselor penale, urmează a fi atacate prin prisma prevederilor art. 299/1-299/2 și art. 313 din Cod de procedură penală, dar nu judecătorului specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ.

Completul judiciar apreciază ca nefondat argumentul recursului că, încheierea contestată urmează a fi anulată, deoarece a fost emisă fără înștiințarea reclamantului. Or, probatoriul cauzei atestă că judecătorul primei instanțe a acționat cu respectarea principiului audierii juridice și dreptului la un proces echitabil, reglementat de art. 38 din Codul administrativ, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d. 36), din care rezultă că prima instanța a expediat reprezentantului reclamantului referința depusă de pârât pe marginea cererii de chemare în judecată. Totodată, se menționează că recurentul nu a ținut cont de faptul că în conformitate cu prevederile art. 207 din Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ, adică fără a fi necesară citarea părților în ședința de judecată. Prin urmare, soluționarea admisibilității acțiunii fără citarea părților, nu constituie încălcarea drepturilor reclamantului la apărare.

Prin prisma celor relatate, instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de fond prin încheierea contestată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6§1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege.

Din considerentele menționate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge ca neîntemeiat recursul depus de avocatul Ghidirim Irina în interesele recurentului Scripcenco Ilia.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se respinge recursul depus de avocatul Ghidirim Irina, în interesele recurentului Scripcenco Ilia.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 12 iulie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore